

Mange spørgsmål

Tribunalet har sat sig for at besvare en række spørgsmål:

- Var krigene i Irak og Afghanistan lovlige i forhold til international og national lovgivning?
- Overholdt danske soldater og andre af vore officielle aktører krigens love i Irak og Afghanistan?
- Skal krigene have retlige konsekvenser for danske ministre, embedsfolk, militært personel og andre aktører?

Udover at tale med ekspertvidner og øjenvidner, vil tribunalet indsamle dokumenter – eksempelvis FN-resolutioner og nationale (både danske og udenlandske) parlamentsbeslutninger om at gå i krig i Afghanistan og Irak samt udenlandske undersøgelser af krigene.

Tribunalet er allerede i gang med at læse dokumenter og artikler og planlægge en to dages høring i begyndelsen af november. Tribunalet håber på, at kunne offentliggøre sine konklusioner inden udgangen af året.

Det folkelige tribunal har ikke de samme beføjelser som en officiel kommission, der er nedsat af Folketinget.

– Vi kan eksempelvis ikke indkalde vidner, der – under straffeansvar – skal tale sandt. Men vi vil forsøge at få vidner og eksperter til frivilligt at stå frem. Det er mit indtryk, at mange – især udsendte soldater – ligger inde med en stor viden, som de gerne vil have frem i offentligheden, siger Bjørn Elmquist til Arbejderen.

– Vi er ikke en officiel kommission. Men vi er vokset frem af den danske befolkning, der kræver svar. Bag tribunalet står en forening, bestående af helt almindelige danskere, heriblandt også danskere, der har mistet deres sønner i krig.

– Vi har nedsat det her tribunal for at undgå, at også demokratiet lider skade af de her krige. Hvis debat og viden om krigene bliver indkapslet og ikke kommer ud til offentligheden, og sandheden skjules, så lider demokratiet skade. Og så er politikerne ikke blevet klogere, næste gang de står overfor at kaste Danmark ud i en angrebskrig, lyder det fra Bjørn Elmquist.

- Jeg er ikke det mindste i tvivl om, at han råder over masseødelæggelsesvåben og ønsker at fremstille dem. Det kan verden ikke være ligeglad med, sagde tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen i 2002 efter et møde i Det Udenrigspolitiske Nævn.

Dagens afsnit (d. 15. dec. 2015) af Detektors løgnekalender handler om begrundelsen for, at Danmark i foråret 2003 sendte væbnede styrker til deltagelse i Irak-krigen. En begrundelse, der viste sig at bygge på en løgn.

Op til beslutningen om dansk deltagelse udtalte Anders Fogh Rasmussen adskillige gange i pressen og i Folketingssalen, at der ikke var den mindste tvivl om, hvorvidt Irak rådede over masseødelæggelsesvåben.

Officiel kommission blev nedlagt

Egentligt havde Folketinget i november 2012 nedsat en officiel kommission til at undersøge krigene.

Men da Venstre-regeringen kom til, nedlagde den – som en af sine første handlinger – i 2015 kommissionen. Det skete kort før kommissionen skulle til at afhøre de vidner, den havde indkaldt, heriblandt tidligere **statsminister Anders Fogh Rasmussen** og tidligere **udenrigsminister Per Stig Møller**.

På det tidspunkt havde kommissionen arbejdet i to år og otte måneder, og var i fuld gang med sit arbejde, og havde fremskaffet mere end 70.000 dokumenter.

I januar 2016 besluttede en række borgere sig for at tage sagen i egen hånd og fortsætte arbejdet, hvor den officielle kommission blev tvunget til at stoppe.

De dannede tribunalforeningen, der skulle arbejde henimod at nedsætte et tribunal.

I maj 2016 blev regeringen presset til at nedsætte en ny kommission. Men den skal kun beskæftige sig med det historiske forløb af krigene, og den kan nægtes adgang til hemmeligtstemplede dokumenter. Den historiske undersøgelseskommission skal heller ikke beskæftige sig med behandlingen af krigsfanger i Irak og Afghanistan. Og kommissionen skal heller ikke undersøge, om beslutningen om at gå i krig i Irak var lovlige.

Dagens løgn: Da Fogh-regeringen ville i krig

Der er små snehvide juleløgne. Og så er der løgne, som fører lande i krig. Sådanne løgne leverede tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen forud for Irak-krigen.

Daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen og daværende udenrigsminister Per Stig Møller. Forslaget om at gå i krig i Irak blev vedtaget efter ni timers debat i Folketinget. (Foto: KELD NAVNTOFT © (c) Scanpix)